

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3081/2021
07.07.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Бранка Станића, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Путник, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр1 17/2020 од 15.01.2021. године, у седници одржаној 07.07.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр1 17/2020 од 15.01.2021. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж рр 1 17/2020 од 15.01.2021. године и пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту Прр1 97/19 од 29.06.2020. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту Прр1 97/19 од 29.06.2020. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужилци на име имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати 209.339,64 динара, са законском затезном каматом од 14.10.2019. године као дана подношења тужбе до исплате и 28.200,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж рр 1 17/2020 од 15.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда, а одбијени захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила посебну ревизију, због погрешне примене материјалног права у смислу члана 404. ЗПП, а ради уједначавања судске праксе и потребе разматрања правног питања у интересу равноправности грађана.

Тужилца је дала одговор на ревизију са предлогом да се иста одбије, а тужена обавезе на плаћање трошкова састава одговора на ревизију.

Имајући у виду судску праксу изражену у већем број пресуда апелационих судова у истој правној ситуацији, на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/2018), да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилци запосленој у Индустији котрљајућих лежајева АД Београд, за рад обављен у периоду од 2001. до 2010. године, није исплаћена зарада. Потраживање тужилце по основу неисплаћених зарада утврђено је правноснажном и извршном судском одлуком у висини од 209.339,64 динара, које она због поступка отварања стечаја над туженом ИКЛ 21.10.2010. године, није могла принудно да наплати. Потраживање је пријавила у складу са Законом о стечају које јој је признато у наведеном износу, закључком Привредног суда у Београду СТ 4155/10 од 10.02.2011. године. Како је решењем Привредног суда у Београду Р4 СТ бр. 10.74/18 од 29.06.2018. године, усвојен приговор предлагача (тужилце) и утврђено да јој је повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду СТ 4155/10, стечајном судији је наложено да у року од 4 месеца од дана пријема решења тог суда Р4 СТ 907/18 од 15.06.2018. године, предузме све неопходне мере и радње потребне да би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника. Међутим, према извештају стечајног управника од 14.02.2019. године, произилази да је Привредни суд потраживања поверилаца у које спада и тужилца, сврстао у трећи исплатни ред, у коме није било исплата, те да стечајни поступак још није окончан.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да постоји узрочна веза између понашања органа тужене и имовинске штете коју је тужилца претрпела, будући да је утврђена повреда њеног права на суђење у разумном року од стране Привредног суда у Београду који стечајни поступак спроводи већ 10 година и још га није окончао. Нижестепени судови су зато позивајући се на закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, усвојили тужбени захтев, налазећи да је тужена Република Србија одговорна за пуни износ признатог потраживања у стечајном поступку који се води над предузећем које је са већинским друштвеним, односно државним капиталом, те да се ради о објективној одговорности која постоји уколико је утврђена повреда права на суђење у разумном року, без обзира на то да ли је стечајни поступак и уновчење имовине стечајног дужника окончан или не.

Овакав закључак нижестепених судова се за сада не може прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Изложено становиште нижестепених судова да је тужилци повређено право на мирно уживање имовине из члана 58. Устава Републике Србије јер се ради о потраживању утврђеном правноснажном и извршном судском одлуком, а да је за неспровођење такве одлуке одговорна тужена Република Србија, односно њен орган, за

сада се не може прихватити. Наиме, закључак да се ради о стечајном дужнику са већинским друштвеним, односно државним капиталом, супротан је подацима из Регистра привредних друштава АПР-а, где је као законски заступник наведен стечајни управник који је предузетник, а не Агенција за лиценцирање стечајних управника која би морала вршити послове стечајног управника у стечајним поступцима који се спроводе над правним лицима која су са већинским јавним или друштвеним капиталом, као и у поступцима када се током поступка стечаја промени власничка структура стечајног дужника, тако да стечајни дужник постаје правно лице са већинским јавним капиталом, у складу са законом којим се уређује стечај, члан 3. став 4. Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника ("Службени гласник РС" бр. 84/2004, 104/2009, 89/2015).

Имајући у виду наведено а ради правилне примене материјалног права, неопходно је претходно утврдити да ли се потраживање тужиље односи на стечајног дужника са већинским друштвеним или државним капиталом, а што би био неопходан услов за остваривање права на накнаду имовинске штете која представља предмет потраживања у овој парници. Ово из разлога што се само у односу на привредна друштва која послују са већинским друштвеним или државним капиталом, у односу на дуговања тог привредног друштва могу конституисати посебне обавезе Републике Србије.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду примедбе из овог решења потпуно и правилно утврдити чињенично стање од значаја за правилну примену материјалног права и на несумњив начин утврдити структуру капитала, тј. власничку структуру предузећа ИКЛ АД Београд у стечају, односно да ли је наведено предузеће у време настанка потраживања стечајног поступка било друштво са већинским друштвеним или државним капиталом, да ли је евентуално дошло до приватизације предузећа и када, те да ли је у том-случају приватизације предузеће под контролом државе. Након тога ће одлучити о тужбеном захтеву тужиље и донети нову на закону засновану одлуку, о постојању одговорности тужене за тражену накнаду материјалне штете,

Како је укинута одлука о главној ствари, укинута је и одлука о трошковима поступка која зависи од коначног исхода спора.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић